

Internationella rapporten 2013

Ingvar Eriksson, Svenska Pig

Svenska Pig deltar i ett internationellt nätverk, InterPIG. I nätverket jämförs produktionsresultat från medlemsländerna och ekonomiska parametrar. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor i respektive land. I denna rapport redovisas produktionsresultat och kostnadsjämförelser från åren 2007-2012.

Vid årets InterPIG-möte i Stanstead, England fanns följande länder representerade; *Belgien, Brasilien, Danmark, Frankrike, Irland, Kanada, Nederländerna, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland och Österrike*. Förutom dessa länder ingår även Italien och USA i InterPIG.

Sammanfattning

År 2012 präglades grisproduktionen i Sverige av en ekonomisk återhämtning tack vare bättre avräkningspriser. Det ekonomiska utfallet hade blivit ännu bättre om det inte varit för att foderpriserna steg i nästan lika hög grad. Bilden var densamma för övriga länder inom InterPIG. Grisproduktion är en lågmarginalbransch i Sverige såväl som internationellt. USA, Spanien och Österrike var de enda länderna inom InterPIG där intäkterna översteg produktionskostnaderna 2012.

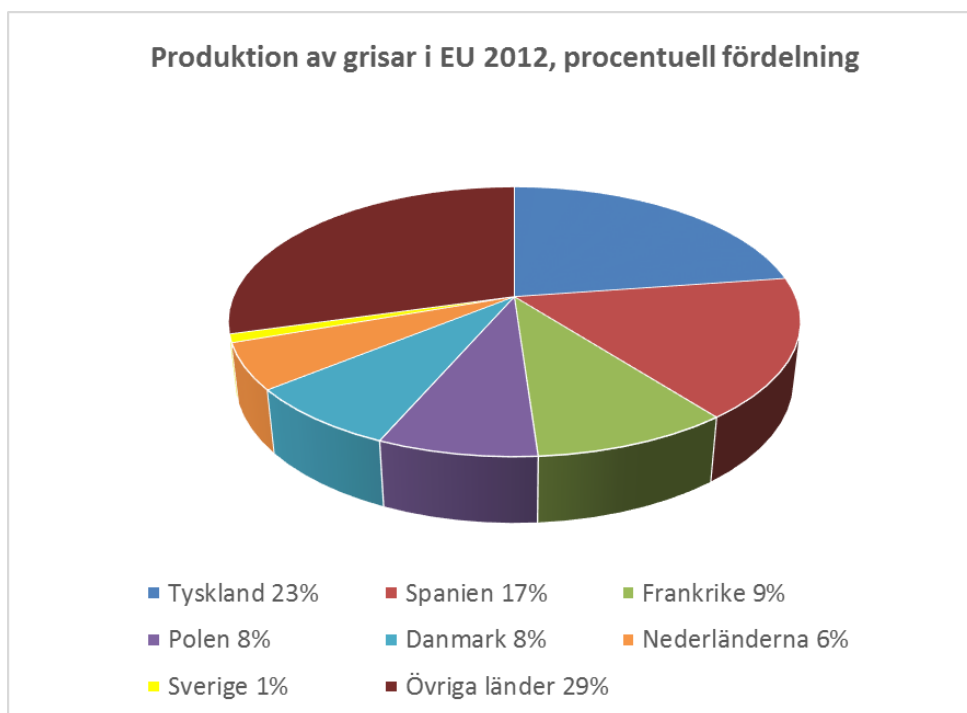
De grisföretagare som fortsätter med sin grisproduktion är de som hela tiden lyckas höja sin avkastning samt hålla ned kostnaderna. Detta är ett generellt mönster för alla länder inom InterPIG, vilket också avspeglar sig i resultatutvecklingen för de olika produktionsmåten; alla blir hela tiden lite bättre.

Även Sverige hävdar sig väl, vad det gäller produktionsförbättringar, med undantag för smågrisöverlevnad, där vi har stora utmaningar framöver.

Ekonomi och omvärld - analyser och prognoser

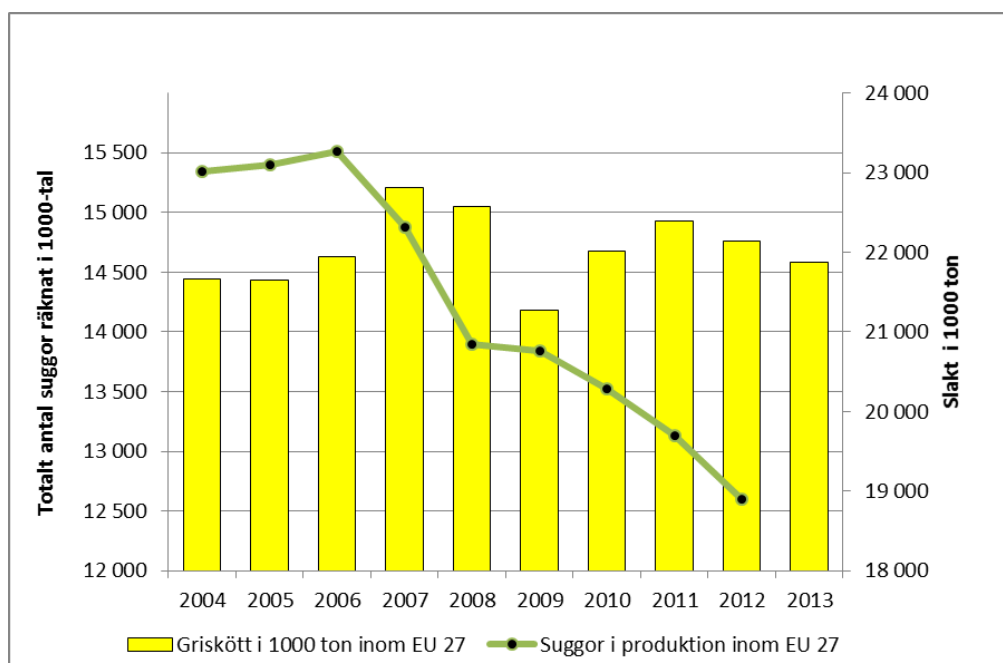
Svensk grisproduktion utgör cirka 1 procent av EUs grisproduktion (se figur 1). Det finns 12,5 miljoner suggor i EU och ca 120 000 suggor i Sverige. Sedan år 2000 och fram till 2012 har antalet grisproducerande besättningar minskat från 3500 till 1200. Under samma tidsperiod har årsproduktionen av slaktgrisar minskat från 3 258 000 till 2 586 000. Minskningen av antalet besättningar är en naturlig följd av strukturrationalisering men det färre antalet slaktgrisar per år är en faktisk produktionsminskning på 21 procent.

Även inom EU pågår en strukturrationalisering och antalet grisar minskar också. I Spanien och Tyskland, som står för 40 procent av grisproduktionen har suggantalet minskat med 6 procent i år och totalt för EU har antalet suggor minskat med 2,5 procent. Den ökade suggslakten i år kan kopplas till grisdirektivet som implementerats i sin helhet från och med januari 2013. Många grisproducenter är inte villiga att ta kostnaden för att bygga om sina stallar till lösgående sin suggor, utan avvecklar istället sin produktion

Figur 1. Produktion av grisar i EU 2012, procentuell fördelning

Fastän suggpopulationen inom EU har minskat under en följd av år, med en accentuering 2013, så har produktionen av griskött inte minskat i samma takt, då grisproducenter i alla länder hela tiden blir lite duktigare och suggorna producerar fler och fler slaktgrisar per år. Totalt förväntas produktionen i EU räknat i antal slaktade grisar att minska med 2 procent 2013 jämfört med 2012.

Figur 2. Utveckling av suggantal respektive antal ton griskött i EU (Källa: EU-kommissionen)

Internationellt sett så har Ryssland ökat sin produktion med 6 procent 2013 jämfört med 2012, liksom Kina vars produktion ökat med 3 procent. Kinas produktionsökningar de senaste åren påverkar inte världsmarknaden eftersom den inhemska konsumtionen hela tiden ökar snabbare i och med allt högre levnadsstandard hos kineserna. Däremot har Rysslands produktionsökning i hög grad påverkat EUs export. Till detta kan läggas en kraftigt minskad export till Sydkorea (- 20 procent) vilket sammantaget skapat ett tryck på EUs inre marknad under 2013. EU är ett överskottsområde med en självförsörjningsgrad på cirka 110 procent och då exporten till tredje land inte fungerar normalt så ser sig stora exportländer som Danmark, Tyskland och Nederländerna om efter andra marknader på närmare håll. Dessutom har den ökade suggslakten medfört att det funnits ännu mer kött på marknaden. En slaktsugga kan sägas motsvara nästa två slaktsvin i kg kött. Detta har med full kraft drabbat Sverige då billigt importkött, framförallt från Danmark och Tyskland, med hjälp en allt starkare krona kommit in i stora volymer. Importen av griskött har ökat med 9,2 procent under årets första 9 månader. Under samma tid har konsumtionen ökat med 3,9 procent varav svenskt griskött stod för 0,5 procent av ökningen.

Tabell 1. Grisproduktionen internationellt (Källa: USDA, november 2013)

1000 ton	2012	2013	% ändring	2014 (prognos)	% ändring
Kina	52 350	53 800	+3	54 700	+2
EU	22 526	22 450	0	22 450	0
USA	10 555	10 508	0	10 785	+3
Brasilien	3 330	3 370	+1	3 435	+2
Ryssland	2 075	2 190	+6	2 300	+5
Övriga	14 815	15 196	+3	15 254	0
Totalt	105 651	107 514	+2	108 924	+1

Detta var en internationell utblick inför kommande år. Om man tittar på året 2012, som är det produktionsår som jämförs mellan InterPIG-länderna i denna rapport så präglas det av en fortsatt pressad lönsamhet. Grisproduktion är en lågmarginalbransch, vilket är utmärkande för alla mogna branscher. Av InterPIG-länderna är det endast USA och Spanien som uppvisar lönsamhet (se figur 3).

De höga världsmarknadspriserna på spannmål och soja påverkade foderpriserna, som steg i samtliga InterPIG-länder. I Sverige steg priset på slaktgrisfoder med 11,2 procent och på suggfoder med 5,8 procent. För svenskt vidkommande ökade avräkningspriserna på både smågris och slaktgris med 31,1 procent respektive 10,1 procent vilket kompenserade för det dyrare fodret framförallt för smågrisproducenterna. För InterPIG-länderna i sin helhet ökade foderkostnaden med 9,5 procent medan slaktgrisentäkterna ökade med 9,4 procent,

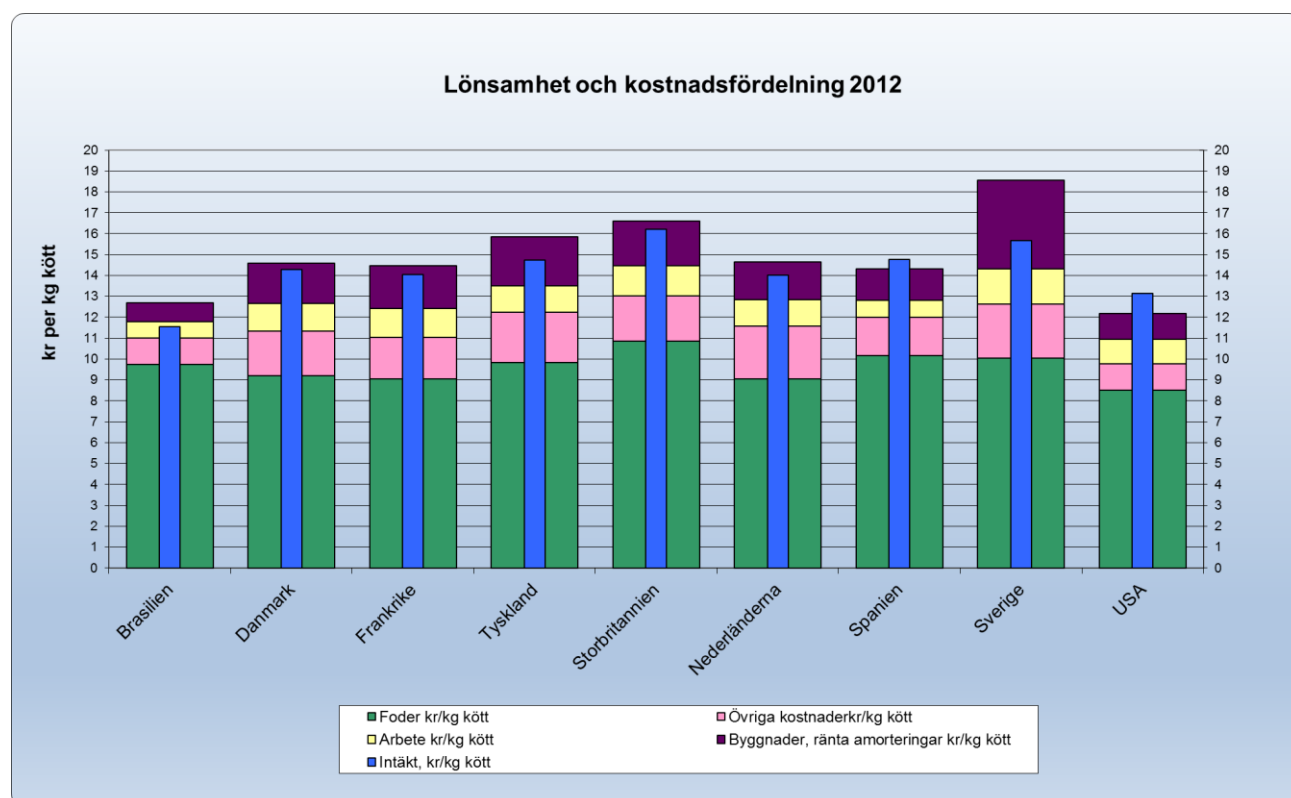
Svensk grisproduktion är dock fortfarande inte konkurrenskraftig om man jämför produktionskostnaden räknat i kronor per kg griskött. I tabell 2 visas produktionskostnaden för ett urval av de största grisproducerande länderna inom InterPIG samt Sverige. För Sveriges del är det byggkostnaden som är den i särklass största belastningen. Dels är det klimatet och vårt geografiska läge som innebär att vi måste bygga välisolerade stallar som tål en hög snöbelastning. Men framförallt beror det på att det går åt mer byggyta räknat per djur. När man bygger ett suggstall i övriga EU behövs det i genomsnitt endast 65 procent av den yta som krävs i Sverige räknat per suggplats. För ett slaktgrisstall behövs det i övriga EU i genomsnitt 80 procent av den byggyta som krävs i Sverige, räknat per plats. Ränte- och amorteringskostnad för byggnader uttryckt i kr per kg kött är drygt två kronor högre för Sverige än för övriga länder i tabell 2.

För att klara en långsiktigt hållbar lönsamhet för svensk grisproduktion måste byggkostnaderna minskas.

Även valutan är en faktor som har haft effekt på de svenska kostnaderna. I InterPIG används inte någon valutakorrigerings vilket gör att de länder som inte använder euron, eller inte har valutan fixerad till euron får större svängningar mellan åren eftersom redovisningen inom InterPIG görs i euro. Under 2012 har den svenska kronan stärkts ytterligare gentemot euron. Valutakursen var 2012 i genomsnitt 8,70 kr jämfört med 9,04 kr år 2011 och 9,54 kr år 2010.

Tabell 2. Produktionskostnad 2012, kr per kg griskött

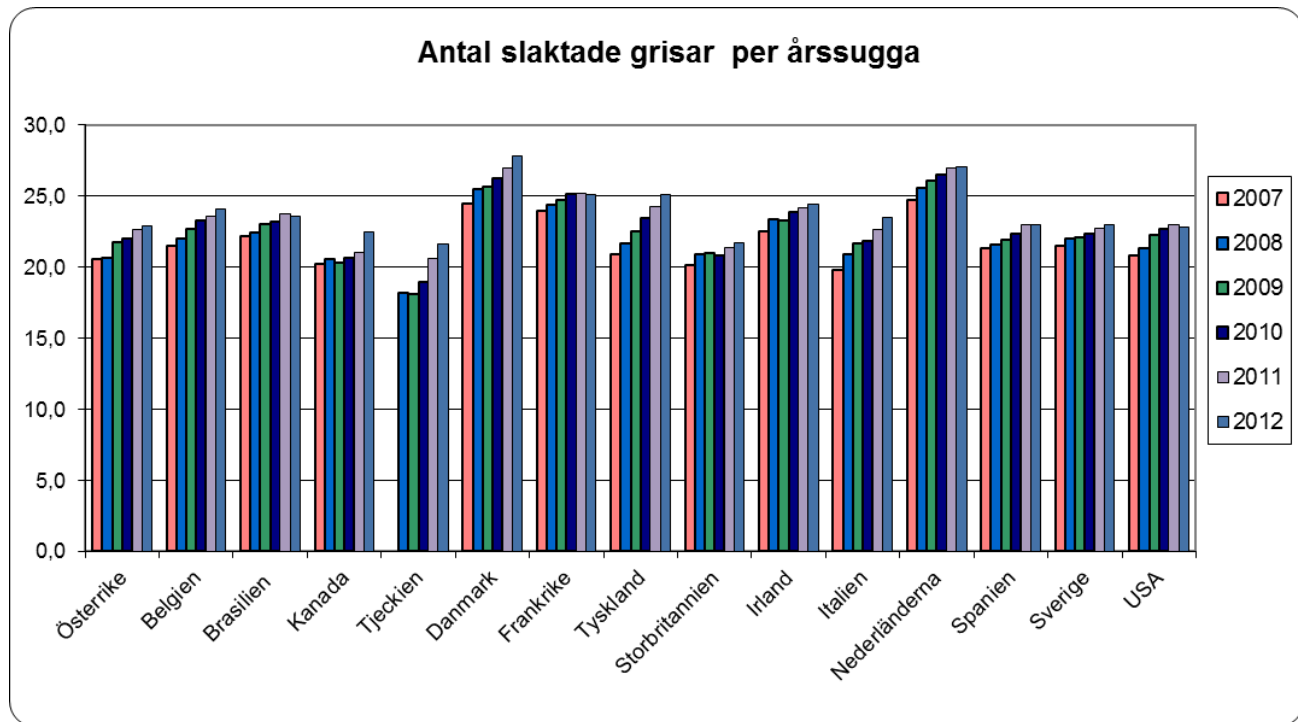
	Produktionskostnad 2012, kr per kg griskött
Brasilien	12,68
Danmark	14,60
Frankrike	14,46
Tyskland	15,84
Storbritannien	16,59
Nederländerna	14,63
Spanien	14,30
USA	12,19
Sverige	18,56

Figur 3. Lönsamhet och kostnadsfördelning 2012

Produktionstekniska resultatmått

Alla länder gör resultatförbättringar, från olika nivåer och med olika hastighet på utvecklingen. I genomsnitt har InterPIG-länderna ökat sin produktion med 2,1 slaktade grisar per årssugga de senaste sex åren. Sverige har ökat sitt resultat med 1,4 slaktgrisar vilket är ungefär samma ökningstakt som Spanien och Frankrike. De stora grisproducenterna Danmark och Tyskland redovisar en produktionsförbättring på 3,3 respektive 4,2 slaktgrisar per årssugga 2007-2012.

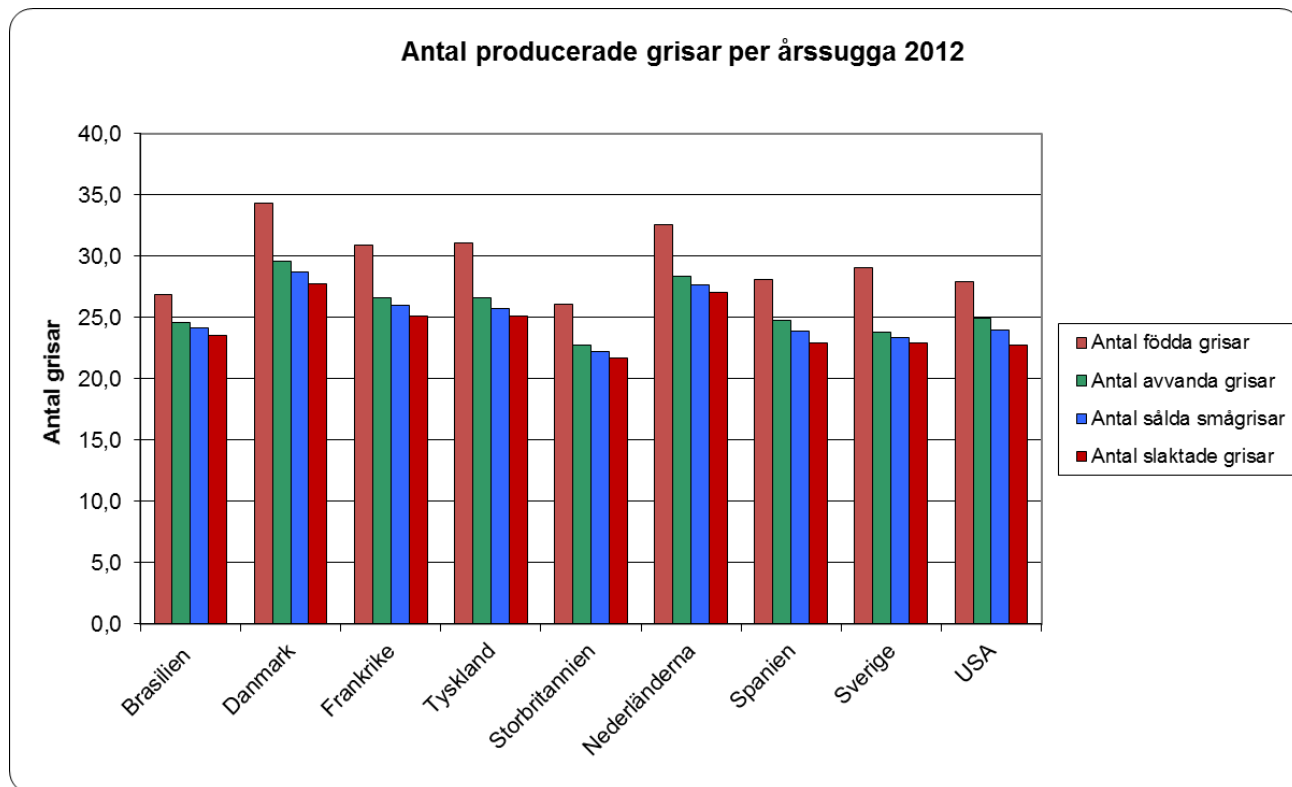

Figur 4. Antal slaktade grisar per årssugga, utveckling 2007-2012.

Resultatmåttet slaktade grisar per årssugga pratar vi inte så mycket om i Sverige, men fördelen med detta mått, är att det täcker in effektiviteten i alla led. Om man delar upp produktionsresultatet i smågris- tillväxt- och slaktgrisled så ser man vad som är svensk grisproduktions starka och svaga sidor. I figur 5 redovisas ett antal InterPIG-länder med stor grisproduktion och resultatet uppdelat i antal födda, antal avvanda, antal sålda respektive antal slaktade grisar.

Den längre ditiden samt den högre smågrisdödligheten är de viktigaste orsakerna till att Sverige ligger lägre i antalet producerade grisar än merparten av länderna inom InterPIG. Svenska suggor får i genomsnitt 2,2 kullar per år medan medeltalet för InterPIG-länderna ligger på 2,3 kullar per sugga och år, vilket är direkt kopplat till längden på ditiden. Från 2006 till 2012 har antalet levande födda per kull ökat med en gris i Sverige, från 12,2 till 13,2. Antalet avvanda har under samma tid bara ökat med 0,5 grisar per kull. Resultatet skulle dock ha varit ännu sämre om det inte vore för att dödligheten efter avvänjning samt i slaktgrisledet är mycket låg jämfört med övriga länder. Den sammanlagda dödligheten från avvänjning och fram till slakt ligger på 3,7 procent i Sverige. Medelvärde för övriga InterPIG-länder är 5,4 procents dödlighet. Dödligheten under denna period har dessutom sjunkit snabbare i Sverige än i de flesta övriga länder under de senaste fem åren.

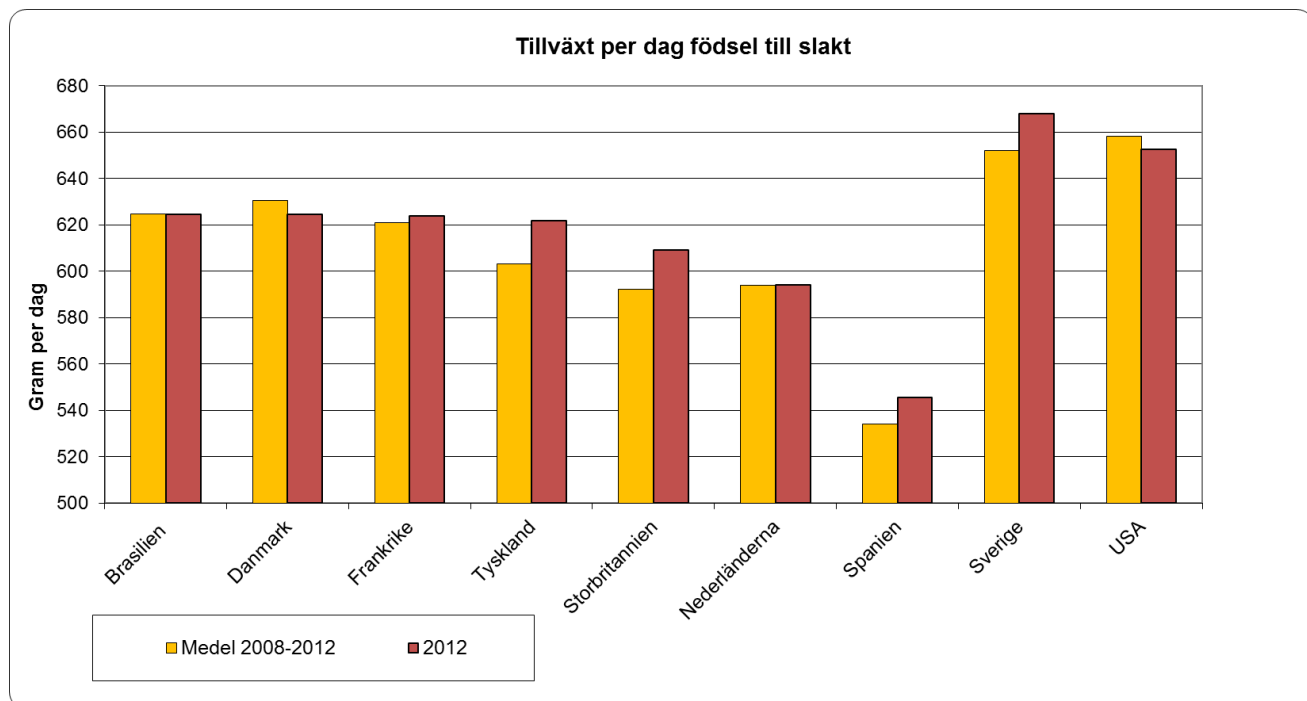
Den stora utmaningen liksom den stora utvecklingspotentialen i svensk smågrisproduktion är att öka smågrisöverlevnaden. Här krävs nya och förbättrade arbetsmetoder, till exempel att arbeta mer systematiskt med skiftesdigivning. Här krävs också en förbättrad boxmiljö för den nyfödda grisen så att risken för nedkylning och ihjälliggnung minskas.

Figur 5. Antal producerade grisar per årssugga 2012.

Det blir alltmer uppenbart att det mycket goda hälsoläget i Sverige kommer att innebära en viktig konkurrensfördel i framtiden. Danmarks motsvarighet till Livsmedelsverket, Foedevareinstituttet, rapporterar att danska grisproducenter ökat sin användning av antibiotika (kg aktiv substans) med 6 procent mellan 2011 och 2012 (räknat per kg kött var ökningen 10 procent). År 2010 påbörjade danskarna ett ambitiöst rikstäckande program med målsättningen att minska antibiotikaförbrukningen med 10 procent räknat i kg aktiv substans. Men det är en sak att bli mer restriktiv i att skriva recept på antibiotika och en annan sak att ha produktionssystem och hälsostatus på grisarna så att de klarar att producera bra trots mindre antibiotika. Rekyl i mängd använd antibiotika mellan 2011 och 2012 visar tydligt vilken enorm och kostsam utmaning Danmark, tillsammans med många grisproducerande länder, Sverige undantaget, står inför.

Svensk grisproduktion hävdar sig alltså väldigt väl i en internationell jämförelse av produktions-tekniska resultat, med undantag för smågrisöverlevnad. Vad det gäller daglig tillväxt från födsel till slakt ligger Sverige i det översta toppskiktet, tillsammans med USA. Till skillnad från USA uppvisar Sverige dessutom en positiv resultatutveckling. Ytterligare en skillnad jämfört med USA är vi i Sverige varken använder antibiotika, betablockerare eller hormoner i tillväxtbefrämjande syfte.

Figur 6. Tillväxt från födsel till slakt, gram per dag

För att ge lite perspektiv åt de höga svenska tillväxttalen kan det vara värt att nämna att Sverige, redan 1986, som första land i världen, införde ett förbud mot att använda antibiotika i tillväxtbefrämjande syfte. EU införde ett sådant förbud först 2006. Inom lantbruket i USA kan man däremot helt oreglerat införskaffa antibiotika i syfte att öka tillväxten och att förebygga sjukdom.

Statistiken över försäljning av antibiotika i USA visar att försäljningen till livsmedelsproducerande djur är fyra gånger större än försäljningen till människor. Inom EU uppskattar man att cirka hälften av den totala antibiotikaförsäljningen ligger i djursektorn. I Sverige är motsvarande siffra ännu lägre, endast 16 procent (Källa: Svenska Djurhälsovården). Att i ljuset av detta kunna peka på att Sverige ligger på absolut toppnivå, vad det gäller daglig tillväxt, är mycket glädjande och visar att den svenska satsningen på målinriktat arbete med förebyggande djurhälsovård och strikta omgångsrutiner varit riktig.

Slutord

Det finns en stor potential i svensk grisproduktion. Från år till år ser vi att produktionsresultaten blir bättre, vilket även resultatjämförelserna i denna rapport visar. Den största utmaningen är att öka smågrisöverlevnaden och att minska produktionskostnaderna och då särskilt byggkostnaderna. Framtiden kan innebära både hot och möjligheter, men för grisproduktionens vidkommande överväger möjligheterna. Till skillnad från många andra grisproducerande länder behöver vi inte tänka på de ökande kraven på minskad antibiotikaanvändning eller på ökade djurskyddskrav vad det gäller boxutformning och ytkrav per gris. Med en minskad skillnad i konkurrensvillkor så kommer svensk griskäring att få bättre förutsättningar att bli en lönsam bransch som hävdar sig väl i en internationell konkurrens.